

גוי שעסק בתורה בעיני הרמב"ם והמאירי

1) בבלי סנהדרין נח-נט.

ואמר ריש לקיש: נכרי ששבת - חייב מיתה, שנאמר (בראשית ח') ויום ולילה לא ישבתו. ואמר מר: אזהרה שלהן זו היא מיתתן. אמר רבינא: אפילו שני בשבת. - וליחשבה גבי שבע מצות - כי קא חשיב - שב ואל תעשה, קום עשה - לא קא חשיב. והא דינין קום עשה הוא, וקא חשיב - קום עשה ושב אל תעשה ניהו [קום עשה - משפט, ושב ואל תעשה - עול, אפילו אינו מצוה לעשות משפט והוא יושב ובטל, מוזהר הוא שלא לעשות עול... אבל אזהרת לא תשבות על כרחיך אינה אלא קום עשה. - רש"י]. ואמר רבי יוחנן: נכרי שעוסק בתורה חייב מיתה, שנאמר (דברים ל"ג) תורה צוה לנו משה מורשה - לנו מורשה ולא להם. - וליחשבה גבי שבע מצות מאן דאמר מורשה - מיגזל קא גזיל לה, מאן דאמר מאורסה - דינו כנערה המאורסה, דבסקילה. מיתבי, היה רבי מאיר אומר: מניין שאפילו נכרי ועוסק בתורה שהוא ככהן גדול - שנאמר (ויקרא י"ח) אשר יעשה אתם האדם וחי בהם, כהנים לויים וישראלים לא נאמר, אלא האדם. הא למדת: שאפילו נכרי ועוסק בתורה הרי הוא ככהן גדול - התם בשבע מצות דידהו.

2) בבלי חגיגה יג.

אמר רבי אמי: אין מוסרין סתרי תורה אלא למי שיש בו חמשה דברים: (ישעיהו ג') שר חמשים ונשוא פנים ויועץ וחכם חרשים ונבון לחש. ואמר רבי אמי: אין מוסרין דברי תורה לנכרי, שנאמר (תהלים קמ"ז) לא עשה כן לכל גוי ומשפטים בל ידעום.

3) רמב"ם, הל' מלכים יט-י.

עכו"ם שעסק בתורה חייב מיתה, לא יעסוק אלא בשבע מצות שלהן בלבד, וכן עכו"ם ששבת אפילו ביום מימות החול, אם עשהו לעצמו כמו שבת חייב מיתה, ואין צריך לומר אם עשה מועד לעצמו, כללו של דבר אין מניחין אותן לחדש דת ולעשות מצות לעצמן מדעתן, אלא או יהיה גר צדק ויקבל כל המצות, או יעמוד בתורתו ולא יוסיף ולא יגרע, ואם עסק בתורה, או שבת, או חדש דבר, מכין אותו ועונשין אותו, ומודיעין אותו שהוא חייב מיתה על זה אבל אינו נהרג. בן נח שרצה לעשות מצוה משאר מצות התורה כדי לקבל שכר, אין מונעין אותו לעשותה כהלכתה, ואם הביא עולה מקבלין ממנו, נתן צדקה מקבלין ממנו, ויראה לי שנותנין אותה לעניי ישראל, הואיל והוא ניזון מישראל ומצוה עליהם להחיותו, אבל העכו"ם שנתן צדקה מקבלין ממנו ונותנין אותה לעניי עכו"ם.

4) שו"ת הרמב"ם א קמ"ט (בלאו)

השאלה הל"א שאלה מאמר ר' יוחנן + סנהדרין נ"ט א' + גוי שעסק בתורה חייב מיתה, האם זה הלכה והחייב כל בר ישראל להמנע (מללמדו) דבר מן המצות חוץ משבע מצות או להעמידו עליהן, אם לאו? התשובה היא הלכה [כן פסק גם בה' מלכים פ"י ה"ט ואת דבריו שם הוציא רבינו מתוך תשובה זו, עי' הערת גייגר תולדות הרמב"ם ע' ז' הערה ב', פ"ן] בלא ספק. וכאשר יד ישראל תקיפה עליהם, מונעים אותו מתלמוד תורה עד שיתגייר. אבל לא יהרג, אם עסק בתורה, לפי שאמר חייב מיתה ולא אמר נהרג כמו שאמרו [סנהדרין נ"ז א'] על שבע מצות בן נח נהרג. ומותר ללמד המצות לנוצרים ולמשכס אל דתנו, ואינו מותר דבר מזה לישמעאלים, לפי מה שידוע לכם על אמונתם, שתורה זו אינה מן השמים, וכאשר ילמדום דבר מן כתוביה (וימצאוהו) מתנגד למה שבדו הם מלבם לפי ערבוב הסיפורים ובלבול העניינים אשר באו להם, (הר"ל) לא תהיה זו ראייה אצלם, שטעות בידיהם, אלא יפרשוה לפי הקדמותיהם המופסדות ויוכלו להשיב עלינו בזה בטענתם ויטעו כל גר וישראל, שאין לו דעת, ויהיה זה מכשול לישראל האסורין ביניהם בעונותם. אבל הערלים [ר"ל הנוצרים] מאמינים בנוסח התורה שלא נשתנה, ורק מגלים בה פנים בפרוש המופסד ומפרשים זאת בפירושים, שהם ידועים בהם, ואם יעמידום על הפרוש הנכון, אפשר שיחזרו למוטב, ואפילו לא יחזרו, כשרוצים שיחזרו, לא יבוא לנו מזה מכשול ולא ימצאו בכתוביהם דבר שונה מכתובינו.

5) רמב"ם, הל' תשובה ח-ב-ג.

העולם הבא אין בו גוף וגויה אלא נפשות הצדיקים בלבד בלא גוף כמלאכי השרת... כך אמרו חכמים הראשונים העולם הבא אין בו לא אכילה ולא שתיה ולא תשמיש אלא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהן ונהנין מזיו השכינה... וכן זה שאמרו עטרותיהן בראשיהן כלומר דעת שידעו שבגללה זכו לחיי העולם הבא מצויה עמהן והיא העטרה שלהן כענין שאמר שלמה בעטרה שעטרה לו אמו, והרי הוא אומר ושמתח עולם על ראשם ואין השמחה גוף כדי שתנוח על הראש כך עטרה שאמרו חכמים כאן היא הידיעה, ומהו זהו שאמרו נהנין מזיו שכינה שידועים ומשיגין מאמתת הקב"ה מה שאינם יודעים והם בגוף האפל השפל. [השגת הראב"ד העודה"ב אין בו גוף. א"א דברי האיש הזה בעיני קרובים למי שאומר אין תחיית המתים לגופות אלא לנשמות בלבד, והיי ראשי לא היה דעת חו"ל על זה... אבל אפשר שהבורא ישים גוייתם חוקות ובריאות כגויית המלאכים וכגויית אליהו זכור לטוב ויהיו העטרות כמשמען וכפשוטן ולא יהיה משל.]. כל נפש האמורה בענין זה אינה הנשמה הצריכה לגוף אלא צורת הנפש שהיא הדעה שהשיגה מהבורא כפי כחה והשיגה הדעות הנפרדות ושאר המעשים.

גוי שעסק בתורה בעיני הרמב"ם והמאירי

6) רמב"ם, הל' תשובה ג'ה

וכן כל הרשעים שעוונותיהן מרובים דנין אותן כפי חטאייהם ויש להן חלק לעולם הבא שכל ישראל יש להם חלק לעולם הבא אף על פי שחטאו שנאמר ועמד כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ, ארץ זו משל כלומר ארץ החיים והוא העולם הבא, וכן חסידי אומות העולם יש להם חלק לעולם הבא.

7) רמב"ם, הל' מלכים ח'ג-יא

משה רבינו לא הנחיל התורה והמצוות אלא לישראל, שנאמר מורשה קהלת יעקב, ולכל הרוצה להתגייר משאר האומות, שנאמר ככם כגור, אבל מי שלא רצה אין כופין אותו לקבל תורה ומצוות, וכן צוה משה רבינו מפי הגבורה לכוף את כל באי העולם לקבל מצוות שנצטוו בני נח, וכל מי שלא יקבל יהרג, והמקבל אותם הוא הנקרא גר תושב בכל מקום וצריך לקבל עליו בפני שלשה חברים, וכל המקבל עליו למול ועברו עליו שנים עשר חדש ולא מל הרי זה כמן האומות. **כל המקבל שבע מצוות ונזהר לעשותן הרי זה מחסידי אומות העולם, ויש לו חלק לעולם הבא, והוא שיקבל אותן ויעשה אותן מפני שצוה בהן הקב"ה בתורה והודיענו על ידי משה רבינו שבני נח מקודם נצטוו בהן, אבל אם עשאן מפני הכרע הדעת אין זה גר תושב ואינו מחסידי אומות העולם ולא [ס"א אלא] מחכמייהם.**

8) מורה הנבוכים ג'כז

כוונת כל התורה שני דברים, והם תקינות הנפש ותקינות הגוף. תקינות הנפש תהיה בכך שתושגנה להמון דעות נכונות כפי יכולתם. לכן יהיה חלקן במפורש וחלקן במשל, כי אין בטבעם של המון עמי הארץ שתהיה להם יכולת מספקת להשיג דבר זה כפי שהוא...

דע שמשתי המטרות האלה אחת נכבדה יותר, בלי ספק, והיא תקינות הנפש, כלומר, מתן הדעות הנכונות. המטרה השנייה, תקינות הגוף, קודמת בטבע ובזמן, והיא הנהגת המדינה ותקינות מצבי כל תושביה במידת היכולת... זאת מפני שהוכח בהוכחה מופתית שלאדם שתי שלמויות: 7 שלמות ראשונה והיא שלמות הגוף, ושלמות אחרונה והיא שלמות הנפש... ברור גם כן שלא ניתן להשיג את השלמות האחרונה הנעלה הזאת אלא לאחר השגת השלמות הראשונה, כי האדם אינו יכול לתפוש מושכל אפילו אם הוסבר לו, כל שכן שיתעורר לזאת מעצמו, בשעה שיש לו כאב או רעב חזק או צמא או חוס או קור חזק. אלא רק לאחר השגת השלמות הראשונה אפשר להשיג את השלמות האחרונה, שהיא נכבדה יותר בלי ספק, והיא - ולא משהו אחר - הסיבה לקיום הנצחי

לכן התורה האמיתית... והיא תורת משה רבנו, באה רק ללמד אותנו את שתי השלמויות גם יחד, כדי שאפשר יהיה לאנשי הארץ להתקיים ולהתמיד בסדר אחד, התורה מדברת מפורשות על שתי השלמויות האלה ומודיעה לנו שתכלית התורה כולה היא השגת שתי השלמויות האלה. הוא יתעלה אומר: וַיִּצְוֵנו ה' אֱלֹהֵינוּ לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַחֻקִּים הָאֵלֶּה לִירֵאָה אֶת ה' אֱלֹהֵינוּ לְטוֹב לָנוּ כָּל הַיָּמִים לְחַיֵּינוּ כַּהַיּוֹם הַזֶּה (דברים ו', 24)

9) מוה"נ ב'לט

וכן כל פגום סובר שמניעת הרע שהוא בוחר בו בהתאם לשחיתות מידותיו היא מעמסה גדולה. אבל אין מעריכים את קלות התורה וקושיה על-פי תאוותו של כל איש רע ובזוי מושחת במידותיו. אלא יש להתבונן בה בהתאם לאדם השלם, שכוונת התורה שיהיו כל בני-האדם כאלה.

10) הל' שמיטה ויובל יג'ב-ג

ולמה לא זכה לוי בנחלת ארץ ישראל ובביזתה עם אחיו מפני שהובדל לעבוד את י"י לשרתו ולהורות דרכיו הישרים ומשפטיו הצדיקים לרבים שנאמר יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל, לפיכך הובדלו מדרכי העולם לא עורכין מלחמה כשאר ישראל ולא נוחלין ולא זוכין לעצמן בכח גופן, אלא הם חיל השם שנאמר בך י"י חילו, והוא ברוך הוא זוכה להם שנאמר אני חלקך ונחלתך. **ולא שבט לוי בלבד אלא כל איש ואיש מכל באי העולם** אשר נדבה רוחו אותו והבינו מדעו להבדל לעמוד לפני יי לשרתו ולעובדו לדעה את יי והלך ישר כמו שעשהו הא-להים ופרק מעל צוארו עול החשבונות הרבים אשר בקשו בני האדם הרי זה נתקדש קדש קדשים ויהיה י"י חלקו ונחלתו לעולם ולעולמי עולמים ויזכה לו בעה"ז דבר המספיק לו כמו שיזכה לכהנים ללוים, הרי דוד ע"ה אומר י"י מנת חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי. בריך רחמנא דסייען.

11) ספרי פרשת קורח פיסקא קיט

נמצאת אומר שלשה כתרים הם כתר תורה וכתר כהונה וכתר מלכות כתר כהונה זכה בו אהרן ונטלו כתר מלכות זכה בו דוד ונטלו הרי כתר תורה מונח כדי שלא ליתן פתחון פה **לבאי העולם** לומר אלו היה כתר כהונה וכתר מלכות מונחים הייתי זוכה בהן ונטולן הרי כתר תורה [תוכחה] **לכל באי העולם** שכל מי שזוכה בו מעלה אני עליו כאלו שלשתם מונחים וזכה

גוי שעסק בתורה בעיני הרמב"ם והמאירי

בכולם וכל מי שאין זוכה בו מעלה אני עליו כאלו שלשתם מונחים ולא זכה באחד מהם ואם תאמר מי גדול משניהם היה ר' שמעון בן אלעזר או [מי] גדול הממליך או המולך הוי אומר הממליך העושה שרים או העושה שררה הוי אומר העושה שרים כל עצמן של שני כתרים הללו אין באים אלא מכחה של תורה וכה"א בי מלכים ימלוכו וגו' בי שרים ישורו וגו' (משלי ח טו - טז)

12) מכילתא דרבי שמעון בר יוחאי פרק יט

אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל מה הן הדברים. אלו שלשה כתרים שנכתרו בהן ישראל כתר תורה וכתר כהונה וכתר מלכות. ר' נתן אומר וכתר שם טוב עולה על גביהן

13) מאירי לסנהדרין נט.

בן נח שראינוהו מתחסד וקובע לעצמו ימי מנוחה שבת או יום טוב ראוי ליענש אע"פ שאינו נהרג ולא סוף דבר בשקובע את עצמו על שלנו והוא הרמוז כאן בגוי ששבת שעונשין אותו ואומרין לו או שיקבל עליו עול מצות או לא יחדש בנמוסיו משלנו אלא אף בשקבע לעצמו ימים אחרים כמו שאמרו כאן אף בשני בשבת שאין מניחין אותו לחדש בו ולקבוע יום חג לעצמו לשבות בו מתורת חג שזה נראה כמי שהוא מבני עמנו וילמדו אחרים הימנו אבל שאר מצות אין מונעין הימנו שהרי אמרו לקבל קרבנותיו וצדקותיו וכן הדין אם עסק בתורה שלא לכונת קיום עיקרי מצוותיה אלא שלבו חפץ לירד לידיעת תורתנו ותלמודינו ראוי ליענש מפני שבני אדם סבורים עליו שהוא משלנו מתוך שרואין אותו יודע ויבואו לטעות אחריו ומ"מ כל שהוא עוסק בעיקרי שבע מצות ובפרטיהם ובמה שיוצא מהם אע"פ שרוב גופי תורה נכללים בהם מכבדין אותו אפילו ככהן גדול שאין כאן חשש לטעות אחריו שהרי אף בשלו הוא עוסק וכל שכן אם חקירתן על דעת לבא עד תכלית שלימות תורתנו עד שאם ימצאנה שלימה יחזור ויתגייר וכל שכן אם עוסק ומקיים עיקרי מצותיה לשמה אף בשאר חלקים שבה שלא משבע מצות

14) רש"י לסנהדרין נט.

בשבע מצות זידהו - עוסקין בהלכות אותן שבע מצות להיות בקיין בהן.

15) שו"ת שרידי אש (חדשות) בנה-נו

והנה ברמב"ם הל' מלכים פ"י ה"ט, מביא הדין: "עכו"ם העוסק בתורה חייב מיתה" ומוסיף: "כללו של דבר...". יוצא מדבריו, שהאיסור הוא רק בעושה לשם מצוה ומתכוון לחדש דת, אבל לא בלומד מאהבת חכמה או להכיר תורתם של ישראל. וכמו בשבת, שאם ישב בטל אינו עובר, אלא רק בקבע יום לשביתה, כמו שכתב שם: אם עשהו לעצמו כמו שבת (ועיין ברדב"ז שם שכתב כן) - כן הדבר בתורה, שהאיסור הוא רק אם קבע את הלימוד לשם מצוה והרי הוסיף בזה על שבע מצותיו וחדש את דתם שלא כפי המצווה עליו.

איברא, שהרמב"ם עצמו כתב שם בהלכה י': "בן נח שרצה לעשות מצוה משאר מצות התורה כדי לקבל שכר, אין מונעים אותו לעשותה [עמוד תקג] כהלכתה". אולם כפי הנראה מחלק הרמב"ם בין אם הוא עושה לשם מצוה עצמית, שיש בזה חידוש דת והוספת מצוות, לבין אם עושה בתור אינו מצווה ועושה לשם קבלת שכר [אח"כ מצאתי ברדב"ז ש"כ]. ואפשר עוד, שהשביתה או העסק הגמור בתורה אסורים עליהם ביחוד לפי שהם כסימנים מובהקים לדת ישראל, ועכו"ם הקובע שבת או עוסק בתורה הרי כאלו מחדש דתם

מכל מקום, האיסור הוא רק אם הוא קובע הלימוד בתור מצוה ונוהג בעצמו מנהג ישראל. וכן בשבת, אם קובע יום מיוחד לשביתה, כנ"ל. משא"כ אם הוא יושב בטל מתוך עצלות או לומד תורה מתוך אהבת חכמה כמו שלומדים שאר חכמות, או מתוך רצון גרידא להכיר תורתן של ישראל, אז אין שום איסור, לא על העכו"ם ולא על ישראל המלמדו

ולפי דעתי אין איסור על המלמד אפילו במקום שמתכוון העכו"ם לשם מצוה, שאין זה דומה לנתינת יין לנוזר, דהתם היין הוא המכשול, משא"כ הכא אין התורה המכשול אלא הקביעות והכוונה לחדש דת. ויש לפלפל בזה. ולפי זה מתורצים דברי הגמ' בבבא קמא ל"ח, א ובסוטה ל"ה, ב בפשיטות, ואין אנו זקוקים לתרוצי התוס'.

והנה באמת לא העתיק הרמב"ם את הדין דחגיגה י"ג, א: אין מוסרין דברי תורה לעכו"ם. ולפי הנ"ל מיושב בפשיטות. שעיקר האיסור למסור דברי תורה לכותי הוא רק בסתרי תורה, כמו שהעליתי וכמו שכתב המהרש"א, וזהו נכלל כבר בדין של אין מוסרין סתרי תורה אלא במי שיש בו חמשה דברים, שהביא הרמב"ם בהלכותיו. ועל הגמ' לא קשה, משום שרצו לאסור בכותי גם משום טעם אחר, או אפשר בכותי שהגיע למעלה רוחנית רמה ויש בו חמשה דברים...

ובאמת הדרשה של ר"י בסנהדרין נ"ט, א: מורשה קהלת יעקב לנו מורשה ולא להם, מטעם נערה המאורסה או מטעם גזל, שייכת רק בכותי הבא ואמר שהתורה שלו ואינה מיוחדת לישראל, והרי כאלו גוזל בכורתן ויתרוןן של ישראל, אבל לא במי שקורא בספריהם של ישראל לשם ידיעה וחכמה.

ועיין ירושלמי פאה פ"ב ה"ד: א"ר אבין, אילולי כתבתי לך רובי תורתך לא כמו זר נחשבו, מה בינן לאומות, אלו מוציאים

גוי שעסק בתורה בעיני הרמב"ם והמאירי

ספריהן ואלו מוציאין ספריהן, אלו מוציאין דפתריהן ואלו מוציאין דפתריהן. ועיין ירושלמי חגיגה פ"א ה"ח. ובשמות רבה מ"ז, א': "בשעה שנגלה הקב"ה בסיני ליתן תורה לישראל אמרה למשה על הסדר, מקרא משנה תלמוד ואגדה", אמר לפניו: רבש"ע, אכתוב אותה להם. א"ל: איני מבקש ליתנה להם בכתב, מפני שגלוי לפני שאומות העולם עתידים לשלוט בהם וליטול אותה מהם והיה בזויים באומות, אלא המקרא אני נותן להם בכתב, והמשנה והתלמוד וההגדה אני נותן להם על פה, שאם יבואו אומות העולם וישתעבדו בהם יהיו מובדלים מהם". ועי' גיטין ס', ב תוד"ה אתמוהי.

מכל האמור נראה שעיקר האיסור לעכו"ם ללמוד תורה הוא החשש שלא יבואו אח"כ ליטול התורה מישראל ולהכחיש יתרונם של ישראל בזה. וזהו המכוון בדברי חז"ל, שהיא להם מעין נערה המאורסה או כאשת איש (לשון הספרי) או מטעם גזל. והכוונה אחת היא - גזילת הברית שכרת ה' עם עמו לייחדו ולהפליאו מכל האומות...

אולם ממשמעות לשונו של הרמב"ם, שכלל איסור שביתת שבת ואיסור לימוד תורה בבת אחת (עכו"ם) שעסק בתורה חייב מיתה, וכן עכו"ם ששבת, כללו של דבר וכו'), יוצא ששני האיסורים טעם אחד להם, והוא: הוספת דת, והוספת דת היא רק במכוין לשם מצות תלמוד תורה. וכן יוצא מדברי המאירי, שכתב בסנהדרין, דדווקא בשתי מצות אלו, בתלמוד תורה ושבת, נאסר עליו לקיים, דנראה כמו שהוא משלנו ויבואו לטעות אחריו...

וכן במאירי לסנהדרין נ"ט, א (עמ' 229) כתב, שאם הנכרי עוסק בתורה לשם קיום מצוות, וכ"ש אם חקירתו לדעת לבוא עד תכלית שלימות תורתנו עד שאם ימצאנה שלימה יחזור ויתגייר - מותר. **ונראה דלאו דווקא אם בדעתו להתגייר בפועל ממש, אלא אפילו אם בדעתו שאם ימצאנה שלימה יקיימה בלבו ויוקירה ויכבדה ויפרסם את ערך חכמתה, ג"כ בכלל זה. וגם לשון הרמב"ם נוטה יותר להיתר באם הנכרי אינו מתכוין בלימודו לשם קיום מצות תלמוד תורה ולשם הוספה על דתו.** ולכן בצירוף כל הטעמים המבוארים למעלה, דעתי נוטה להיתר הרצאה על משפטי ישראל בפני קהל שומעים שאינם יהודים. ופשוט, שאם בין קהל השומעים נמצאים גם יהודים, שודאי מותר. כמש"ל.

16) שו"ת יביע אומר ח"ב יו"ד יז

אולם מצאתי תנא דמסייע ליה לרבינו מהרש"א, הוא המאירי בסנהדרין (עמוד רכט), שכ' בזה"ל: ... עכ"ל בקיצור. ומבואר להדיא שמותר ללמדו לפני הגרות, כל שאנו בטוחים שהוא עתיד להתגייר כשלא תהיה לו מניעה מחק המלכות וכיו"ב. והנה ממ"ש המאירי תורתנו ותלמודינו נראה ג"כ שבין בתורה שבכתב ובין בתורה שבע"פ יש לאסור לב"נ. ודלא כמ"ש ידידי המו"ל הרה"ג ר"א סופר נ"י לדייק להיפך. ודו"ק

17) שו"ת עטרת פז חלק ראשון כרך ג - חו"מ סימן ב

איברא דהנה אפ"ל דאף לדעת הרמב"ם שאין הגוי מצווה בז' מצוות בפרטי הדינים כישראל, מ"מ כל כה"ג שהוא בא לדון בדיני ישראל אפשר לומר לו הסיבה והטעם, והוי כי הא דכתב המאירי בחידושו לסנהדרין (נח ע"ב, עמ' 229) ... עכ"ל. ע"ש. ומדברי המאירי הללו מתבאר דכל שהגוי רוצה לשמור את שאר מצות התורה שאינם מכלל ז' המצוות דמותר לו, וכמבואר נמי בדברי הרמב"ם שכתב שם, שמותר לבן נח לקיים את מצות התורה - חוץ משבת ותלמוד תורה - ואין מונעין אותו בזה ומקבל ע"ז שכר, וע"ז כותב המאירי דמותר לו ג"כ לעסוק בהלכות של אותם המצוות שמקיים... **וממילא לפ"ז יש לומר גם הכא דאע"ג שלהרמב"ם אין הגוי מצווה על הדינים כישראל, מ"מ כל שרוצה לקיימם כחוקי התורה הקדושה הרי הוא רשאי, וממילא נמי דשרי לו ג"כ ללמוד את הלכותיהם וטעמיהם, ונמצא דאף לדעת הרמב"ם שרי ללמדו ולומר לו את טעמי פסיקת הדין... ברם אולי עדיין יש לחלק ולומר, דעד כאן לא דיבר המאירי אלא דוקא כשבא לקיים מצוה ממש מכלל התרי"ג מצוות, שאז מותר לו ללמוד גם את פרטיה בהלכה, אבל אם בא לקיים מצות הדינים כדיני ישראל זה אינו מצווה מכלל התרי"ג, שהרי בעצם מצות הדינים הוא מצווה בלאו הכי אף אם יפסוק ויעשה הדין לפי דיניהם לדעת הרמב"ם, וא"כ זה מנלן דאם ירצה לעשות כדיני ישראל יש לו בזה מצווה דהרי מצוותו קיימת ועומדת בלאו הכי בקיום מצות הדינים, ולכן יהיה אסור לו ללמוד דיני ישראל בדבר זה. ודו"ק...**

ומבואר מפשט דברי הרמב"ם [בתשובה - ע.פ.] **דס"ל דשרי ללמד הגוי אף את שאר מצוות התורה**, שכן עולה ומתבאר מתורף תשובתו לשאלה אם מותר ללמדם חוץ מז' המצוות, והוא משיב שמותר ללמדם. ואמנם עדיין יש להתבונן היטב במאי קאי הרמב"ם ז"ל בדברי תשובתו כי הנה דברי קודשו ז"ל צריכים קצת ביאור והבנה, וגם איכא כמה וכמה נוסחאות בתשובתו זו של הרמב"ם שהובאה נמי בשו"ת פאר הדור (ס"ל נ) ובתשובות הרמב"ם (בלאו סי' קמט)... **אולם לפי הנ"ל הנה אולי אפשר לבאר דהרמב"ם מייירי הכא בגוונא דעכו"ם זה רוצה ללמוד את חוקי התורה ע"מ לקיימם, זכאמור הרמב"ם ס"ל דהעכו"ם יכול לקיים את שאר מצוות התורה ולהכי ס"ל נמי דמותר לו ללמוד גם את כל חוקותיה, והוא שכתב לחלק בין נוצרי לישמעאלי דבנוצרי יש צד גדול יותר שע"י שישמע המצוות גם יקיימם משא"כ בישמעאלי. וק"ל. אולם האמת היא דנראה שדברי הרמב"ם יתפרשו טפי לפמש"כ המאירי בסנהדרין (הנ"ל) "וכל שכן אם חקירתו לדעת לבא לתכלית שלימות תורתנו עד שאם ימצאנה שלימה יחזור ויתגייר" וא"כ הרמב"ם מייירי הכא בגוונא שרצונו של העכו"ם ללמוד חוקי התורה הקדושה ע"מ שאם ימצאו חן בעיניו יתגייר, והא שכתב לחלק בין נוצרי לישמעאלי דבנוצרי אפשר שיגיע לכלל כן משא"כ בישמעאלי שדעותיו כוזבות, והוא גם מה שסיים דבנוצרי אם לא יועיל לו לימוד זה דהיינו להתגייר בסופו גם לא יזיק לו. וק"ל.**